

ESCRITS ANTICARCERARIS

Introducció

El butlletí que tens a les teues mans naix d'un col·lectiu anticarcerari, transfeminista i anarquista a València. Aquest projecte sorgeix arran de posar en comú la necessitat de visibilitzar i denunciar la Realitat de les persones que es troben preses, ja siga a nivell estatal en general o a València en particular.

Nosaltres lluitem per i desitgem l'abolició de totes les presons i formes de tancament. Sabem que les presons són un sistema de càstig i violència que no té com a objectiu la reinserció de les persones que el pateixen, sinó mantindre l'actual estructura social capitalista, racista i classista. Estem del costat de a qui l'Estat aparta i castiga, de la dissidència, la pobresa, la subversió, la rebel·lia. Del costat de qui no encaixa, perquè no pot o perquè no vol, en el camí de l'obediència i el treball dur per unes molles.

Sabem que les presons estan plenes de persones que tractaven de buscar-se la vida, que la major part dels delictes que porten a presó estan relacionats amb el furt i el tràfic de drogues, que tenen a veure amb condicions de vida miserables que porten a l'addicció. També sabem que la reinserció és una mentida, que moltes persones es queden atrapades en un bucle que encadena entrades a presó, i que les que ixen solen tindre moltíssimes dificultats per a reestructurar la seua vida.

Si parlem del tracte que es rep dins, coneixem les pallisses i els abusos dels carcellers i la seua impunitat, la falta d'atenció mèdica generalitzada, l'ús indiscriminat de l'aïllament, els assassinats disfressats de suïcidis. Sabem que les presons són un negoci, que l'increment de persones empresonades no respon a una realitat social de perill i augment de delinqüència, sinó a l'interés de castigar la precarietat i pintar-la de por, per a lucrar-se d'ella a través de salaris absurds i discurs polític. Per molt que les presons es construïsquen cada vegada més lluny de les ciutats, continuarem assabentant-nos i denunciant aquests abusos de poder, fins que caiguen els murs.

El tema d'aquest butlletí és l'antipunitivisme. Tendim a pensar que allò anticarcerari només és rellevant quan es parla de presons. Per això, volíem mostrar com la presó funciona a través de tota una lògica que la legitima i que li permet existir, començant per com abordem els nostres conflictes i problemes, passant per com construïm el feminisme, per com parlem de la nostra sexualitat, de la salut mental, de l'habitatge, de les addiccions i un llarg etcètera.

Amb això, volem deixar de pensar que aquesta realitat només afecta les persones preses, i entendre que la presó es connecta amb moltíssimes altres coses que ens incumbeixen a totes, i que, sobretot, la manera en la qual ens impliquem honestament en totes aquestes qüestions anteriors no té, ni de bon tros, només a veure amb qüestions individuals i interpersonals.

Estem sobreexposades a la misèria, i això facilita que ens immunitzem davant d'ella. Així que, abans de començar la lectura, vos convidem a llegir aquest butlletí des d'un lloc de comprensió i preocupació per la brutalitat i l'atrocitat que ocorren quotidianament darrere dels murs.

Mazón, ¿a presó?

Quan cridem a les manifestacions, quan demanem Mazón a presó, què estem legitimant?

En personificar la catàstrofe, estem entrant en el joc polític institucional, que busca trobar un únic culpable per tal d'aplicar-li la dinàmica del càstig i depurar responsabilitats, de manera que tot continue amb els mínims canvis possibles.

El Partit Popular de Carlos Mazón i Salomé Pradas i el govern central del PSOE han estat enguany culpant-se de la gestió. Ambdós partits van demorar prendre la decisió d'enviar ajuda militar els dies següents a les inundacions, per tal de facilitar els rescats i la cerca dels desapareguts. I mentre que Margarita Robles va culpar el govern de no haver-ho demanat a temps, la Generalitat li va recriminar que el govern central no ho hagués oferit abans.

Ara que ha passat un any llegim que multinacionals com Ford o la constructora de Florentino Pérez han sigut beneficiades amb ajudes de 150.000 euros, mentre que les veïnes de barris obrers com el Parc Alcosa a Alfafar o el Raval d'Algemés continuen vivint en cases amb greus problemes estructurals i on l'abandonament institucional ha suposat que serveis públics com escoles o parcs no hagen sigut reconstruïts. En altres pobles, trobem places amb plaques en agraïment a fundacions com la d'Hortensia Herrero i llegim als mitjans sobre les generoses donacions de Juan Roig o Amancio Ortega. La burgesia ha trobat en estes donacions filantròpiques la manera d'enriquir-se més encara (la donació de 100 millions d'euros del propietari d'Inditex li reporta com a mínim una desgravació de 40 millions en impostos) i de netejar la seua imatge (nosaltres no oblidem a les víctimes i afectades de tantes empreses que van ser obligades a treballar aquell dia, entre elles al transportista de Mercadona al qual van haver de rescatar els bombers).

Per tot això, no cridarem "el president a Picassent", perquè no creiem que hi haja un sol responsable ni de la mort de 229 persones, ni de l'abandonament de tantes altres amb el pas del temps. Està clar que Carlos Mazón no ha estat a l'altura, però no entrarem en el joc polític de buscar culpables a qui castigar, perquè és el propi sistema el que ha fallat a la gent

i és a aquest a qui ens enfrontem.

La lògica del càstig no ens beneficia per a res més que per a desviar tota la potencialitat que perdem. Imaginant-nos a Mazón en una cel·la, donem per «aconseguits» els nostres objectius de justícia.

Desengranant aquests objectius, voldríem veure'l patint complint condemna, caient en l'error de pensar que la presó de Mazón és la mateixa que la nostra. La nostra és una presó amb més de 200 morts a l'any, amb sarna, xinxes, pallisses, tortures, falta de medicació i sobredosis administrades pel servei mèdic carcerari. La presó de Mazón seria del mínim temps possible, en el mòdul amb millors condicions i de la millor manera possible, perquè els qui creen la presó mai es faran la traveta entre ells. Perquè la finalitat de la institució penitenciària no és que Mazón escarmente, ni que un percentatge ínfim de polítics corruptes acabe complint condemnes de pocs anys. Ni tan sols, cal aclarir, la finalitat de la presó és reinserir a ningú.

La presó, principalment, construeix discurs, ens fa pensar que estem segures perquè ha tancat a delinqüents. La majoria de la població penitenciària està presa per delictes contra la salut pública i el patrimoni, això vol dir, tràfic de drogues i delictes contra la propietat. La presó no està plena de perill, està plena de precarietat. Fins i tot publicacions en el propi BOE afirmen que l'augment de població penitenciària no va de la mà d'una major delinqüència. Aquest argument, tantes vegades esgrimit pel govern de torn o els mitjans de comunicació per a justificar la sobrepoblació carcerària i dur a terme reformes penals més limitatives dels drets fonamentals, per a reprimir més als potencials delinqüents, s'esvaeix en la seua pròpia essència. Algunes de les causes reals són que la creació de les noves macropresons genera la necessitat d'omplir-les, que els partits polítics apliquen les mesures privatives de llibertat perquè la repressió genera diners i està ben vista per la resta de la societat i que totes les reformes penals que es duen a terme són per a introduir noves conductes delictives o per a augmentar la duració de la pena.

Manar a Mazón a presó legitima reforçar l'estructura penitenciària, la base de la qual és, en gran

part, colonialista, imperialista i racista. Aquesta institució serveix principalment per a criminalitzar a subjectes racialitzats i migrants, ja que són més perseguits, pateixen molts més abusos policials i l'entrada a la presó els suposa una gran estigmatització i una impossibilitat d'aconseguir arrelament i condicions de vida dignes. Donat l'auge de la ultradreta que estem presenciant en molts països del món els últims anys, convé ser cautes amb els nostres discursos. Amb tot, queda bastant clar que demanar més repressió mai ens eixirà bé: com sempre, li estarem seguint el joc a qui es beneficia d'ell.

Enfront d'això, una catàstrofe que ha devastat 112 municipis i un fallo institucional sense precedents, ens toca repensar propostes d'organització i reparació alternatives. Si no sols no hem trobat la resposta en els organismes competents, sinó que en ells resideix la responsabilitat de més de mig milió de persones afectades, és a tu i a mi a qui ens toca recuperar aquella agència que un dia delegàrem. Creure en societats més conscients i autoorganitzades comença per mirar la nostra història i aprendre. Qui es va disposar espontàniament per a col·laborar amb els pobles afectats? Tal com ens organitzem en la urgència, podem enfortir-nos en la quotidianitat.

Per a afrontar les problemàtiques de la crisi climàtica i de l'habitatge,

directament relacionades amb la catàstrofe, existeixen multitud de canvis i actituds que podem adoptar personal i col·lectivament. El primer es va sembrar i, tal com ací es defensa, que germine: desconfiar de les institucions. A qui ha beneficiat el joc polític a l'inici esmentat? Si aquesta desconfiança no ve acompanyada de la recuperació i constitució de la nostra agència personal, es dilueix i es converteix en la inèrcia socialdemòcrata que de sobres coneixem. Quan parlem de processos de reparació i prevenció reals, ens referim a teixir xarxes en els nostres barris, a conèixer a les nostres veïnes, a organitzar-nos amb elles, a defensar un habitatge per a tothom, digne i lliure dels circuits de l'especulació.

Mereixem vides amables, tant com mereixem ser agents en les nostres vides. No podem conformar-nos amb respostes supèrflues que beneficien a qui un dia conferirem la funció de resoldre conflictes. Tenim molt potencial i l'hem demostrat, les nostres aspiracions van molt més enllà d'enviar a Mazón a presó. Les nostres aspiracions passen per un món en el qual ens recolzem i de qual som co-responsables, on ni les institucions, ni la presó, fan falta.

Disponible online en
blogtraba.noblogs.org

PROPRESES

Els «pro-preses» són un esdeveniment que mensualment organitza Traba a la ciutat de València, i que naix per donar resposta a la necessitat de trobar espais comuns on aprendre, difondre i reflexionar sobre la realitat de les presons i el sistema punitiu que legitima la seua existència. Cada mes s'escull una temàtica específica que es concreta en format de xarrada o taula redona, presentació de llibre, projecció de documental o tallers, en els quals es convida a persones que tenen alguna cosa que aportar o compartim nosaltres mateixes qüestions que ens preocupen. Tot això es desenvolupa en un context d'oci i de bon menjar, en el qual es recorda la centralitat de la presó en el sosteniment del sistema capitalista i, d'ací, la urgència de tindre-la present en l'articulació de les diferents propostes polítiques emancipadores. T'animem a vindre als pròxims «pro-preses» i continuar pensant juntes.

En aquest últim esdeveniment, que girava entorn a l'antipunitivisme i amb motiu del 25N (Dia per l'eliminació de la violència masclista), el que desitjàvem era generar un espai en el qual poguérem anar un poc més enllà i connectar allò estructural amb allò interpersonal.

Arran d'aquesta idea, citant al col·lectiu Cantoneras —en un article sobre la necessitat de confrontar la instrumentalització dels drets de les dones que criminalitza als homes magrebins o musulmans en nom del feminisme—, la nostra preocupació tenia més concretament a veure amb com «més enllà de posicionaments ètics, hi ha raons estratègiques per rebutjar aquesta instrumentalització, ja que soscava les mateixes bases de l'anàlisi feminista que necessitem per encarar aquesta qüestió. En desplaçar les causes de la violència masclista del terreny estructural al cultural, esborra les relacions de poder, els treballs precaris que impedeixen denunciar, la falta d'habitatge o la pobresa que atrapa en relacions violentes, els models de masculinitat o la seua relació amb les addiccions o la salut mental».

El desenvolupament de l'esdeveniment va tractar de reconèixer que les pràctiques punitives no existeixen com a fenòmens aïllats, sinó que es troben inserides en un entramat social, històric i emocional molt més profund. Amb això, el nostre propòsit era desvelar com la cultura del càstig s'expressa des de les qüestions més estructurals fins a les interpersonals i més íntimes, evidenciant la manera

en la qual aquestes lògiques travessen tant les institucions com els gestos quotidians. **De quina manera? Precisament perquè, fins i tot sense proposar-nos-ho, reproduïm i reforcem la cultura del càstig en l'àmbit interpersonal: en les nostres maneres d'anomenar, sancionar, excloure o reaccionar davant de l'error o la diferència.** Per això **les estructures punitives ens interpel·len**, ja que, encara que semblen llunyanes o abstractes, també se sostenen en les nostres pràctiques diàries. La cultura del càstig no és simplement un sistema extern que ens condiciona, sinó un entramat social del qual formem part i que, per tant, ha de ser qüestionat des de les nostres relacions i comportaments.

Davant d'això, des d'ací ens preguntem: és possible que ens estiguem oblidant d'estructures punitives, com ara el sistema penal, carcerari i migratori, quan prenem decisions interpersonals? Abans d'avançar, convé distingir allò estructural d'allò interpersonal. Per estructural entenem aquells sistemes, normes i institucions que organitzen la vida social i que operen més enllà del nostre control directe; en canvi, allò interpersonal remet als vincles quotidians en què sí que exercim **agència**, ja que en ells les nostres decisions, gestos i maneres de relacionar-nos poden transformar-se.

Tot això de què parlem, a més de ser propostes polítiques concretes alhora que complexes, també apel·la a les decisions que prenem quan ens enfrontem a qüestions que, a priori, no semblen connectades amb lògiques punitives.

Per aclarir-ho, acudirem a l'exemple de la sexualitat. La sexualitat s'emmarca en un paradigma de restricció i sacralitat; per tant, s'allunya de qualsevol possible incomoditat i malentés, els quals sí que acostumem a assumir en altres contextos. Això, inevitablement, ens situa en un lloc en el qual el desacord o l'agressió s'experimenten com un dolor irreparable. En fer una lectura dolorosa de la situació, personifiquem la problemàtica en aquella persona que ha motivat el nostre sentir i marquem amb els nostres processos personals tot l'abordatge de la qüestió.

Una interpretació de la situació purament emocional ens porta a tallar la qüestió veient en l'altre un culpable, encara que la major part de les vegades ni tan sols pronunciem aquesta paraula perquè entenem la seua càrrega social i històrica. En conseqüència, trobem en el «gestionar

espais», en el «o amb ell o amb mi», en el «no voler saber res de la seua vida» o, en definitiva, en fer com si no existira, la solució miraculosa.

Resulta raonable que el cos responga d'aquesta manera si es considera que, durant segles, diverses autoritats —eclesiàstiques, jurídiques i sanitàries, segons el context històric— han tractat problemàtiques complexes de manera fragmentària, individualitzant situacions que en realitat tenen arrels estructurals profundes i mereixen una anàlisi rigorosa. En aquest marc, les moralitats religioses, cíviques i terapèutiques han recorregut al discurs de la perillositat com a justificació per exercir control social, operant mitjançant l'exclusió, la segregació, l'empresonament i l'expulsió.

Seguint aquesta genealogia, la sanció s'ha consolidat com un instrument primigeni d'organització social i política. En lloc de convidar-nos a conèixer, analitzar, contextualitzar, empatitzar o col·lectivitzar els conflictes, la resposta punitiva emergeix quasi de manera automàtica, com un reflex heretat més que com una decisió conscient. Aquest automatisme ens priva d'agència en la resolució de tensions i agressions quotidianes. D'aquesta manera, la sanció no sols reproduceix i reforça un ordre polític poderós i punitivista, sinó que també contribueix a perpetuar un sistema que des de l'esquerra sabem que ens danya i rebutgem.

Ací no tenim respostes certes, però sí camins que, gràcies a l'experiència, al suport mutu i a la reflexió col·lectiva, es van definint tant pel que no volem com pel que sí que apostem.

Apostem per mirar-nos, per veure'ns i reconèixer-nos, per legitimar

el dolor propi i, de la mateixa manera, legitimar l'alié. Apostem per entendre que els conflictes, les tensions i les agressions són col·lectives, per desvelar que la voluntat de resoldre-les revela que ens necessitem.

I quan diem que ens necessitem no és una consigna buida: és una urgència que es fa evident des que som menudes. El que ocorre al pati de l'escola no és una anècdota: és el motle on aprenem com s'habita el conflicte i qui té dret a resoldre'l.

Les alternatives que històricament ens han suggerit (i hem suggerit) són respondre amb més violència o lliurar el conflicte a una autoritat. Estem entrenades per repetir un guió heretat, alié, que perpetua el mateix sistema que després diem no voler i que sabem que ens danya.

Per això, és urgent recordar que allò estructural també es forja en allò quotidià: només quan recuperem el conflicte com a assumpte comú i tornem a la comunitat com a lloc de cura i responsabilitat compartida, podem desmuntar de veritat la lògica punitiva que ens travessa i, alhora, estem triant.

Les iniciatives antipunitivistes es multipliquen i donan lloc a una xarxa

A començaments de 2025, diversos col·lectius de l'Estat espanyol ens vam trobar a Iruña per debatre i construir juntes al voltant de la qüestió punitivista. Va ser el primer contacte físic del que hui es coneix com la Xarxa Antipunitivista, que naix amb la intenció d'obrir espais de diàleg i aprenentatge col·lectius per treballar —des de, per i per a nosaltres— en el desmantellament de la cultura del càstig.

Per raons polítiques, socials i ideològiques diverses, els debats antipunitivistes han anat traspasant els límits dels cercles activistes, colant-se a poc a poc en converses quotidianes. L'antipunitivisme i la lluita per l'abolició de les presons han sigut una qüestió central de lluites crucials antiracistes, anticolonials i llibertàries (pensem en les lluites de la població afrodescendent i xicana als Estats Units i al Brasil, la de les poblacions maorí i aborigen a Nova Zelanda o Austràlia, la lluita de pobles indígenes i mestissos a Mèxic, o la lluita llibertària i autonomista a Grècia, Itàlia i l'Estat espanyol, per mencionar només alguns exemples).

Sense ser *mainstream*, parlar hui d'alternatives a la presó, despolicialització o gestió comunitària dels conflictes ja no sona estrany ni marginal. S'ha convertit, de fet, en una necessitat urgent davant la feixistització de les nostres societats i l'enduriment del complex securitari (policial, repressiu, punitiu-migratori). Començaven a circular textos, iniciatives, anàlisis i discussions per diferents espais, senyal d'una inquietud compartida: moltes volíem obrir el meló (o millor dit, compartir-lo) del punitivisme. Però les estratègies, en general, estaven disperses.

En aquest context, durant 2024, SinPoli, un col·lectiu centrat en la investigació sobre la despolicialització, va començar a preguntar-se qui més estava treballant, organitzant-se i llançant propostes al voltant d'aquesta qüestió. Després d'un primer apropament a col·lectius pròxims, es va proposar una reunió informal amb la senzilla intenció de trobar-se, reconèixer-se entre col·lectius de nova creació i altres amb una llarga trajectòria, com Salhaketa Nafarroa. D'ací va nèixer el germen d'aquesta trobada: un espai on van confluïr múltiples veus, trajectòries i pràctiques.

En aquesta hi van participar col·lectius enfocats en l'abolicionisme carcerari, penal i de la cultura del càstig, la investigació militant, les lluites transfeministes, la mediació de conflictes i l'autoformació (i totes les interseccions entre aquests espais). En concret, hi van estar presents Traba (València), Tapa (Madrid), Aukeraz (Iruña), Asamblea Popular de Carabanchel (Madrid), CAMPA (Saragossa), Salhaketa Nafarroa i Salhaketa Araba, Txago (Donosti), Fábrica de lo Social (Saragossa), Sin Poli (Madrid-Euskadi-Santander). Falten col·lectius i territoris; no és un espai representatiu ni pretenia ser-ho. Allò important era iniciar un debat i començar a construir alguna cosa en comú. No dubtem que en les pròximes jornades serem moltes més. Aquestes són algunes de les coses que ens vam endur d'aquell primer pas.

Diagnòstic compartit

Les raons que ens van espantar a organitzar unes jornades antipunitivistes són àmpliament compartides. Sabem que l'Estat, amb el seu aparell policial i judicial, s'ha convertit en l'actor principal en la gestió dels conflictes socials. Les conseqüències d'això són profundament destructives: la lògica del càstig, inherent a la seua estructura, impedeix qualsevol abordatge real de les desigualtats estructurals que estan a la base d'una bona part d'aquests conflictes. Alhora, ens costa imaginar o posar en pràctica altres maneres de fer.

La falta d'eines (o la falta de coneixement i socialització de les existents), així com la carència de referents, ens porta moltes vegades a reproduir, fins i tot dins dels nostres propis col·lectius, dinàmiques punitives que reforcen relacions de poder i desresponsabilització. Encara que les identifiquem i fins i tot puguem qüestionar-les, en la pràctica costa no replicar aquestes lògiques.

Punitivisme / Antipunitivisme

Un dels eixos centrals dels debats va girar, com era d'esperar, al voltant del mateix concepte de punitivisme i la seua crítica. Vam parlar de com les nostres societats han naturalitzat el càstig com a resposta

quasi automàtica davant qualsevol comportament que s'ix de la norma. Aquesta construcció social punitiva és fruit de la cultura predominant: es reproduceix i es perpetua en i a través de la família, les escoles, les relacions personals i, sí, també els moviments socials. Càstig que, quasi sempre, es tradueix en control, repressió i criminalització exercits per les institucions de l'Estat: la policia, els tribunals, les presons.

Aquesta naturalització va acompanyada d'una acceptació acrítica del paper de la policia com a agent de mediació i regulació dels conflictes socials. Així, es consolida un procés de despolilització col·lectiva, assumit tant per la dreta com per bona part de l'esquerra, que es tradueix en un consens securitari, vigilant i policial. Un consens que promet solucions ràpides i eficaces a problemes profundament complexos.

Però el punitivisme va més enllà d'allò judicial o policial. S'infiltra en allò social, educatiu i comunitari. S'internalitza i produeix subjectivitats punitives fins i tot entre aquelles persones que busquen transformar la realitat. En aquest escenari, l'antipunitivisme no pot quedar-se en una crítica puntual: és una aposta política i vital de llarg recorregut, una eina de lluita contra el sistema de classes, patriarcal i colonial que travessa els nostres vincles i les nostres vides.

Durant les jornades, els debats van recollir múltiples veus, llenguatges i experiències —no exemptes de tensions i contradiccions—, però també un sentir comú: la necessitat d'assumir la responsabilitat col·lectiva, de visibilitzar les causes estructurals dels conflictes i d'eixir de les lògiques individualitzadores basades en la culpa i el càstig. Davant d'una lògica punitiva que busca respostes immediates, visibles i centralitzades, es proposa una altra manera de fer que posa al centre els temps llargs, els ritmes comunitaris i els processos sostenibles.

Com deia un col·lectiu participant, quan la comunitat s'implica, els temps s'allarguen: es trenca amb la falsa promesa d'eficàcia immediata, però es guanya en profunditat i en veritat. L'estratègia antipunitiva, aleshores, es desplega en dos plànols inseparables: d'una banda, com a confrontació directa amb l'aparell punitiu de l'Estat i, de l'altra, com

a construcció quotidiana d'eines per sostenir processos d'acompanyament, participació i reparació des de les nostres pròpies xarxes.

Més que una llista d'eines, el que vam compartir durant les jornades va ser una manera de mirar i de fer. Una filosofia antipunitiva que combina, d'una banda, l'enfrontament directe amb l'Estat i, de l'altra, la construcció d'altres lògiques, des de i en la comunitat.

Estratègies antipunitives

Davant la deriva punitiva, necessitem estratègies que ens permeten fer-nos càrrec col·lectivament dels conflictes, sense delegar la seua resolució en les institucions d'ordre i repressives. Però, per tal de que aquestes estratègies siguin possibles, és indispensable partir d'una mirada estructural: els conflictes no sorgixen del no-res, sinó que estan travessats per desigualtats materials, racisme, gènere, classe, capacitisme i colonialitat, i, per tant, les nostres respostes també han d'apuntar a aquestes estructures, sense perdre de vista allò quotidià.

Ara bé, cap estratègia funciona si no existeixen prèviament xarxes comunitàries fortes, amb recursos, legitimitat i confiança. És en aquestes xarxes on es poden activar processos d'acompanyament i de responsabilització. Aquests processos, per definició, no són lineals ni estandarditzables: depenen de la disposició de les persones implicades, de les eines disponibles i dels contextos.

Al llarg dels dos dies vam parlar de mediació, de participació real de totes les parts, de generació de pressió social, de protecció a qui ha sigut afectada, de prioritzar les seues necessitats —que no sempre són els seus desitjos—. Són claus a tindre en compte, sabent que no garanteixen una resolució definitiva. Però potser la pregunta no siga tant com es “resol” un conflicte, sinó què entenem per “èxit” en un procés antipunitiu.

Futurs

Amb tot això en ment, aquestes jornades han volgut ser un primer pas en la construcció d'una xarxa col·lectiva que permeta imaginar i sostenir horitzons antipunitivistes. Els debats van servir per acordar un marc comú, compartir trajectòries, mirades i contextos, i començar a construir complicitats entre persones de diferents territoris.

Però això no ha fet més que començar. De cara al futur, moltes vam expressar la necessitat d'aterrar en debats més concrets sobre les pràctiques antipunitives, així com la urgència d'ampliar aquesta reflexió col·lectiva, fent-la més diversa i més transversal. Amb aquest horitzó, ja estem treballant per tal de que en 2026 puguem celebrar-se les segones jornades de la xarxa antipunitivista.

Text col·lectiu elaborat per diferents grups adscrits a la Xarxa Antipunitivista. Online en <https://www.elsaltodiario.com/metropolice/iniciativas-antipunitivas-se-multiplican-dan-forma-una-red>

RACISME I FRONTERES

A partir de la construcció de “l'altre islàmic” s'ha edificat la islamofòbia, actualment molt present en les societats occidentals. Un exemple clar d'això podria ser l'afany dels mitjans de comunicació per posar sempre l'èmfasi en la procedència del subjecte.

El primer cas a Europa van ser les presons d'Albània, construïdes pel govern italià l'any 2024. Quan això va ocórrer, Meloni es vanava de ser un exemple a seguir per a la resta de països de la Unió Europea en termes de polítiques migratòries.

Des de principis del segle XXI, s'ha començat a establir una relació directa i constant entre criminalitat i migració. La por i el rebuig cap a la població migrant han anat en augment en els últims anys, estenent-se sobretot a través de diverses estratègies per part de les dretes

radicals als països occidentals, amb la finalitat directa de transmetre i implantar discursos racistes i nacionalistes als territoris.

Aquests discursos s'han construït a partir de la retòrica dels partits polítics d'ultradreta (i, en ocasions, no tan ultradretans); les seues campanyes polítiques es dirigeixen cap a un discurs racista que està convenent una gran part de la població en aquest sentit. Aquestes campanyes es basen en un objectiu bastant clar: el compromís de garantir un espai segur per a les persones nascudes al territori nacional, produint així un alarmisme social i utilitzant principalment dues eines per aconseguir-ho.

La primera és l'augment de la despesa en cossos de seguretat de l'Estat, assistint d'aquesta manera a una policialització de l'espai públic, que realitza contínuament batudes a població amb perfil racial. La segona és el desig d'endurir les penes de presó i de convertir cada vegada més conductes en delictes, prenent

així que la presó faça la seua funció de control social i que el tancament resolga qualsevol problema que puga presentar-se.

A finals del segle XX i principis del XXI, cada vegada era més evident la fe depositada en el sistema penal com a solució a problemàtiques socials i estructurals. No obstant això, és una realitat que l'enduriment penal, és a dir, l'augment de la severitat del càstig, no implica una reducció del delictes.

Assistim així a una vinculació més que evident entre punitivisme i radicalització xenòfoba. El migrant es converteix d'aquesta manera en un “subjecte ideal”, despulat de drets polítics, sempre potencialment sospitós d'activitats delictives. A més, és una oportunitat perfecta per generar —i personalitzar— una desviació de la causa real de la precarització de la vida: les derives de la globalització augmenten l'estratificació social, cosa que comporta, entre altres factors, un augment de les desigualtats, la pobresa i l'atur, sumat a les crisis pròpies de la fluctuació del mercat capitalista.

Afinant encara més en el subjecte migrant relacionat directament amb la criminalitat, arribem al subjecte masculí migrant. Des dels feminismes radicals —sobretot en els últims anys— s'ha anat construint un rebuig cap a la masculinitat, entesa com una cosa negativa de la qual protegir-se. Això ha portat a instrumentalitzar aquesta narrativa, tant des de certs feminismes com des de les dretes radicals, convertint-la en una excusa per a la “protecció” de les dones, cosa que només reforça el discurs racista.

A aquesta problemàtica s'afegeix la construcció de la violència sexual racialitzada, especialment enfocada cap als homes magrebins, concebuts com a “subjectes potencialment depredadors de dones”. Es tracta d'un pànic moral construït, en part, a partir de la instrumentalització per

part de la dreta de la protecció de xiquetes i dones, desviant el focus del fet que les agressions sexuals són generades per una estructura molt més àmplia i complexa.

Si abans parlàvem d'estratègies polítiques territorials per criminalitzar persones migrants i promoure el control social mitjançant la policialització de l'espai públic, podem ampliar aquest concepte a nivell estatal amb mesures com l'enduriment de les polítiques migratòries, l'augment de la despesa en la militarització de les fronteres i la seua externalització. No oblidem, a més, que dins dels territoris existeixen presons per a persones migrants en situació irregular: els CIE.

Vivim temps en els quals tots els països d'Europa occidental estan adoptant mesures cada vegada més severes per dificultar l'entrada de població migrant. L'externalització de les fronteres, iniciada a principis del segle XXI, consisteix a delegar en tercers estats les polítiques migratòries i d'asil, dificultant enormement els processos i evitant l'arribada de persones migrants i la concessió d'asil. Açò genera més control, més vulnerabilitat i més desprotecció, i força a utilitzar rutes migratòries alternatives molt més llargues i perilloses.

Com a exemple d'aquestes pràctiques, podem esmentar les presons que alguns estats estan construint fora dels seus territoris per empresonar persones migrants i gestionar des d'allí els tràmits fronterers. Molts països europeus han volgut copiar aquest model, donant lloc, per exemple, a les presons de Mauritània impulsades pel govern espanyol. Cal recordar que són presons per a persones migrants, les quals inclouen infraestructures fins i tot per a menors d'edat.

També formen part d'aquest enduriment de les polítiques migratòries casos com la negació d'asil o penes de presó de fins a huit anys per traslladar persones migrants a hospitals. Açò passa, per exemple, a Polònia, on és delictes proporcionar assistència sanitària a persones

migrants que hagen creuat la frontera. A l'Estat espanyol, també hi ha penes de presó d'entre quatre i sis anys si hi ha indicis de lideratge d'embarcacions amb persones migrants intentant creuar la frontera.

Actualment, des d'Europa es continuen proposant acords conjunts amb la finalitat d'unificar decisions sobre migracions: ampliar els motius de detenció, accelerar expulsions i tramitar sol·licituds d'asil fora de la Unió Europea, aprofundint encara més en l'externalització de fronteres. Tot això consolida una situació cada vegada més violenta per a les persones que prenen la ja difícil decisió de migrar. És urgent prendre consciència del que està passant i de la responsabilitat que ens correspon com a subjectes polítics.

RECOMENDACIONS

- Libro *¿Qué hacemos con los violadores? Perspectivas anarquistas sobre cómo afrontar la violencia sexual y otras agresiones machistas*
- Cuaderno de estrategia: El sentido común punitivo
- Libro *El conflicto no es abuso*, de Sarah Schulman
- Libro *Radicalización del racismo, la islamofobia de estado y prevención antiterrorista*, de Ainhoa Nadia Douhaibi y Salma Amazian.
- Artículo *Cómo hacer frente al marco de los migrantes como violadores*, Colectivo Cantoneras

PRÓXIMS ESDEVENIMENTS

- Marxa a Picassent, **28/12/25**. A las 10:00. València
- Acampada permanent contra la desassistència sanitària en les pressons. 20-30/12 davant al congres dels diputats, Madrid.
- Manifestación contra los CIES. Madrid, **30/12/25**. Desde Plaza Elíptica. 17:00
- Concentració davant del CIE- Zona franca a les 12h i Marxa de Torxes en la pressó de Wad-Ras a les 20h, , Barcelona **31/12/25**
- 2ª Marxa al psiquiàtric de Santa Isabel, a les 16:30 en Puente Castro, León. **31/12/25**
- Tapas e tupés a tope! CSOA Escarnio e maldizer. **17/01/26**, a les 11h. R/Algalia da Riba 11
- II Tattoo Circus Manresa. **31/01/26**. Ateneu Popular la Sèquia.
- II Tinta Pro-preses, **21/02/26**. CSOA CSN, C/Cadirers 2, Vlc.
- Bicicletada Anticarcelaria a la presó de Picassent, **22/02/26**. Més info més endavant!

PUNTS DE DISTRIBUCIÓ

- Bar Ripalda “Boludo”. C/ dels Soguers 2, Ciutat Vella, València.
- La Mandràgora. C/ de la Mare Vella 15, Ciutat Vella, València
- CSOA CSN. C/ Cadirers 2. Ciutat Vella, València.
- Ca Revolta. C/ de Sta Teresa 10, Bajo-Café, Ciutat Vella, València.
- Librería Arribada. C/de l'Hedra 2, Ciutat Vella, València.
- El Punt, Espai de Lliure aprenentatge. C/Josep Esteve 46, Torrefiel, València.
- Orriols Convive. C/Arquitecto Rodríguez 34, Orriols, València
- CSOA L'Horta. Al final de la C/ Diógenes López Mechó. Benimaclet, València.
- Librería La Repartidora. C/ Reverend Rafael Tramoyeres 8, Benimaclet, València.
- Librería La Rossa, C/ de la Murta 6, Benimaclet, València.
- Ateneu Llibertari del Cabanyal. C/ de la Barraca 57, Cabanyal, València.
- Escuela Meme. C/ Poeta Ricard Sant Martí, 17, Benimaclet, València.

LINK AL BLOG

<https://blogtraba.noblogs.org/>

A TERRA ELS MURS

PER UN 2026 PLE D'AMOR I RÀBIA. FOC A LES PRESONS!!!